

>> Χριστίνα Χριστόφια, μιλά για τον άνθρωπο και πολιτικό Δημήτρη Χριστόφια

Θυμάται τον πατέρα της να είναι πάντα επί των επάλξεων. «Από τις πρώτες μου μνήμες είναι τα γραφεία της ΕΔΟΝ όπου μας έπαιρνε με την αδελφή μου Μαριάννα τα Σάββατα και κάποιες Κυριακές για να παίξουμε πρώτα δίπλα στο μικρό πάρκο και μετά να ζωγραφίσουμε στο γραφείο μέχρι που να τελειώσει τη δουλειά του. Ήθελε να περνά χρόνο μαζί μας». Εκείνο που έχει χαραχτεί έντονα στη μνήμη από τους γονείς της είναι οι συζητήσεις τους στο μεσημεριανό φαγητό. «Είναι νόμος απαράβατος μέχρι και σήμερα να τρώμε όλοι μαζί το μεσημέρι. Στο τραπέζι κουβεντάζουμε τα πάντα, από την καθημερινότητα μέχρι να γιατί που απασχολούν όλα τα παιδιά, αλλά δεν μας έδιναν τίποτα έτοιμο, μας έλεγαν να διαβάσουμε για το θέμα και μετά να το συζητήσουμε. Αυτό με εκνεύριζε πάρα πολύ αλλά σήμερα είμαι ευγνώμων για τη στάση αυτή των γονιών μου διότι έμαθα να αναζητώ πίσω από τα πράγματα, να διαβάζω, έμαθα το διάλογο.



Εκτός από πατέρα, είναι και φίλος

> Μαζί του μιλούμε για τα πάντα και για τις σχέσεις μας

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΩΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ
ΦΩΤ. : ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Ο διάλογος στο σπίτι είχε και διαφωνίες. «Κάποιες φορές ναι, διαφωνούσα και ήταν συνήθως επειδή ήμουν υπερκινητικό μωρό και έκανα πάντα φασαρία». Στο σπίτι ακολουθείτο η ίδια διαδικασία, μετά το μεσημεριανό το διάβασμα και ύστερα το παιχνίδι. «Ποτέ δεν μας πίεσαν να διαβάσουμε, επειδή είμαστε συνεπείς στις υποχρεώσεις μας, γίναμε και οι τρεις πολύ καλοί μαθητές. Υπήρχε μια πειθαρχία στο σπίτι που την αισθανόμαστε με τον τρόπο που μας μεγάλωσαν ως ηθικά επιβεβλημένους. Δεν διανοούμουν να πάω αδιάβαστη στο σχολείο».

Ο πατέρας ο Δημήτρης Χριστόφιας είναι πολύ στοργικός, επισμαίνει η Χριστίνα. «Στην παιδική ηλικία παίζαμε περισσότερο με τη μητέρα κρυφά στο σπίτι και έχουμε πολύ ωραίες αναμνήσεις. Με τον πατέρα κουβεντιάζαμε. Είναι φοβερό πειρακτήρι και έχει πολύ χιούμορ. Είναι πατέρας αλλά και φίλος. Μαζί του μιλούμε για τα πάντα και για τις σχέσεις μας. Το ότι οι γονείς μου προέρχονται από το προοδευτικό κίνημα της νεολογίας δεν είχαν πρόβλημα να συζητήσουν με τα παιδιά τους τι είναι η γονιμοποίηση,

ή πώς γίνονται τα παιδιά. Για να κτίσεις σχέσεις επικοινωνίας με τα παιδιά σου πρέπει να τους μιλάς». Ο Δημήτρης Χριστόφιας δεν άλλαξε όλα αυτά τα χρόνια. «Είναι άνθρωπος σεμνός, ειλικρινής, μετρημένος. Η πολιτική είναι για αυτόν επιλογή ζωής όχι καριέρα και για αυτό έπαθε τόσα με την υγεία του, έμψαγμα σε πολύ νεαρή ηλικία, πολύ πριν γίνει Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ, από αίσθημα ευθύνης. Ήθελε να ζήσει και για αυτό τα κατάφερε. Είναι αγωνιστής, μετά από τις περιπέτειες της υγείας του δεν αποσύρθηκε από την ενεργό πολιτική, κινείται σε έντονους ρυθμούς και επειδή είναι πειθαρχημένος άνθρωπος, είναι σήμερα από θέμα υγείας καλύτερα από ποτέ και αυτό το δείχνουν οι εξετάσεις του.

Στις δύσκολες στιγμές είναι ψυχραιμότερος. «Όταν θα έκανε την εγχείρηση ανοικτής καρδιάς, πριν τη μετεμόσχευση νεφρού, μας μίλησε ψύχραιμα και νηφάλια και μας είπε πως ήταν ήσυχος με τη συνειδησή του γιατί πρόσφερε στην κοινωνία. Μεγαλώσαμε με την παράτρηση το πέρασμά μας από τη ζωή να αφήσει κάτι για το κοινωνικό σύνολο, για το καλό των ανθρώπων. Η φιλοσοφία που έχει γαλουχηθεί είναι ανθρωποκεντρική. Είναι αγωνιστής, για αυτό ανάρρωσε πολύ πιο νωρίς από ό,τι περίμεναν οι γιατροί διότι ήθελε να γίνει καλά. Η μητέρα μου είναι το άλλο του μισό, ο ένας είναι μια σταθερά για τον άλλο».

Ζητά τη γνώμη άλλων

Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ χαρακτηρίζει τον Δημήτρη Χριστόφια πολύ αποφασιστικό άνθρωπο, «με κρυσταλλωμένη άποψη, πάντα προβληματίζεται, διαλεκτικά βάζει κάτω τα ζητήματα για να καταλήξει. Δεν είναι του εύκολου. Ζητά τη γνώμη των άλλων και της οικογένειας. Για τις προεδρικές η άποψή μας ζητήθηκε στις κοιμητικές μας ομάδες και ο ίδιος δεν είχε ποτέ εκφραστεί στο σπίτι.

Πώς αντιδρά στις ήττες; Πολύ ψύχραιμα. Για το Πύργο Βασιλείου το 1993 μάς το είχε μεταξί πρώτης και δεύτερης Κυριακής ότι θα έχανε,

το ίδιο και για τον Πύργο Ιακώβου, πέντε χρόνια αργότερα. Έχει φοβερή διαίσθηση, πάντα προβλέπει τα ακριβή ποσοστά, βάζει και στοιχεία με μας που το κερδίζει. Διαισθάνεται το αποτέλεσμα την τελευταία στιγμή διότι έχει πολιτικό ένστικτο.

Τι διαισθάνεται για αυτές τις εκλογές; Είναι πάρα πολύ αισιόδοξος και διαισθάνεται ότι με σκληρή δουλειά, επειδή έχουμε έντιμη σχέση με το σύνολο του κυπριακού λαού, υπάρχουν πάρα πολύ καλές προοπτικές εκλογής. Βέβαια η κάλπη θα δείξει, γιατί αυτό δεν εφησυχάζουμε μέχρι τέ-

λους. Επιδιώκουμε να γίνει προβολή θέσεων και προτάσεων, αλλά τα άλλα επιτελεία δεν μας δίνουν τη δυνατότητα να γίνει αυτός ο προεκλογικός στη βάση επιχειρημάτων. Ο Δημήτρης Χριστόφιας θλίβεται όταν ακούει ότι εξυμνείται τους ξένους, ότι έχει μειωμένες αντιστάσεις, ότι είναι νάρκισσος και φιλόδοξος. Το είχε δημόσια ότι εννοείται διότι δεν υπάρχει σεβασμός από τους μέχρι χτες πολιτικούς του συνεργάτες. Μετάνιωσε γιατί δεν διαχώρισε τη θέση του πιο νωρίς; Δεν διαχώρισε ότι το ΑΚΕΛ δεν διαχώριζε τη θέση του, διότι έθετε κάτω πολλά ζητήματα.



Σε βλέπει στα μάτια, αυτό είναι χάρισμα

Η ενεργός συμμετοχή της Χριστίνας στην ΕΔΟΝ ήταν δική της επιλογή. «Είμαστε πολιτικοποιημένα όντα και μας έχει καλλιεργήσει μια ευαισθησία για τα πράγματα που γίνονται γύρω μας. Οι γονείς μου ήταν πάντοτε ιδιαίτερα ευαίσθητοι στον ανθρώπινο πόνο, στη διεκδίκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου πηγαίναμε σε πορείες ειρήνης, πορείες συμπράξεως του λαού της Παλαιστίνης. Έτσι μας παιδαγωγούσαν». Από δυο χρονών ξεκίνησε με την αδελφή της μαθήματα υποκριτικής στο Ρωσικό Πολιτιστικό Κέντρο. «Η πρώτη φορά που βγήκα πάνω στη σκηνή ήμουν δυόμισι χρονών. Έτσι μας καλλιεργήσαν την αγάπη για το θέατρο. Οι γονείς μου δεν έφεραν αντίρρηση να γίνω ηθοποιός αλλά μου είπαν να προσπαθήσω να μπω και στο πανεπιστήμιο, μήπως σε κάποια φάση της ζωής μου αποφασίσω να εγκαταλείψω την υποκριτική και το βρήκα πολύ λογικό. Πάντα είχα τη στήριξη τους και ως αθλήτρια που ήμουν για χρόνια. Στην κερκίδα δεν είδα ποτέ τον πατέρα μου αλλά δεν του ζήτησα να έλθει. Στο θέατρο έχασε μόνο μια παράστασή μου. Ο Δημήτρης Χριστόφιας είναι τρυφερός, εκδηλωτικός και αυτό του βγαίνει πηγαία με όλο τον κόσμο. Είναι πολύ ευαίσθητος, ευσυγκίνητος αλλά συνιδάζει την αποφασιστικότητα με την ευαισθησία και αυτό είναι μεγάλο χάρισμα. Είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος στον ανθρώπινο πόνο, αλλά την ίδια ώρα δεν είναι ο άνθρωπος που θα πάρει συναισθηματικά αποφάσεις. Είναι ειλικρινής και ευθύς, ικανός να διαχειριστεί καταστάσεις, ψύχραιμος σε στιγμές καθοριστικές, άνθρωπος με άποψη και πολύ δημοκρατικός. Ξέρει να επικοινωνεί με τους ανθρώπους, για αυτό θυμάται τον κανένα με το όνομά του, διότι την ώρα που του μιλά τον βλέπει στα μάτια, τον λαμβάνει υπόψη. Αυτό είναι χάρισμα».

>> Αννού Χριστόφια, η μάνα που δεν τον ήθελε να γίνει πολιτικός



Αυτόν τον αγαπώ περισσότερο από όλους

> Λυπούμαι όταν τους ακούω στην τηλεόραση να του επιτίθενται και την κλείνω

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ συγκίνηση πρότεινε το γιο της Δημήτρη για την προεδρία της Δημοκρατίας, κατά τη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων. «Ο γιος μου έχει πολλά χατίρια. Όλα μου τα παιδιά τα αγαπάω αλλά τον Δημήτρη μου περισσότερο. Δεν μπορώ να λέω ψέματα. Ήταν το πρώτο από τα πέντε μου παιδιά. Τον γέννησα εικοσιπέντε χρονών. Δυσκολεύτηκα στη γέννα ίσως γιατί ήταν το πρώτο μου παιδί. Έκλαιε ως μωρό, ξενυχτάσαμε με τον άντρα μου. Μετά κάναμε τέσσερις κόρες. Δεν ήταν ζηλιάρης με τις αδελφές του. Ήταν εύκολος, δεν με τυραννούσε, αλλά δεν τον άφηνα να γυρίζει στις γειτονιές. Όπου ήμουν εγώ ερχόταν κι αυτός. Όταν μεγάλωσαν οι αδελφές του ήθελε και αυτός να πλέκει όπως οι αδελφές του. Του δώσαμε σμίλες για να μη γυρίζει στους δρόμους. Ζούσε μαζί μου η μάνα μου που με βοηθούσε στο μεγάλωμα των παιδιών διότι είχα αργαλειό και δούλευα».

Τα παιδιά συνήθως έχουν προτιμήσεις στο φαγητό τους, έτσι και ο Δημήτρης Χριστόφιας. «Δεν τον άρεσαν όταν ήταν μικρός τα όσπρια. Τώρα τα τρώει. Του άρεσαν οι πατάτες τηγανιτές, με

αβγό και καλλούμι. Όταν ερχόταν σπίτι από το σχολείο το πρώτο μου ρωτούσε ήταν αν έβαλα φαί της γιαγιάς του Ελένης που έμενε μαζί μας. Καθόταν με τις ώρες και άκουε τις ιστορίες που του έλεγε. Στο σχολείο ήταν πολύ καλός μαθητής. Όταν μεγάλωσε άρχισε να παίζει ποδόσφαιρο στην ομάδα του χωριού. Τις νύχτες τον περιμένα να γυρίσει σπίτι, δεν μπορούσα να κοιμηθώ διότι είχα την έγνοια του από τα αυτοκίνητα και τους κακούς ανθρώπους. Όταν μεγάλωσε και πήγε γυμνάσιο του είχα εμπιστοσύνη».

Ποιος τον έβαλε στην πολιτική; Ο πατέρας του τον έβαλε στο κόμμα. Με φάνηκε πολύ βαρετό όταν αποφάσισε να πάει να σπουδάσει στη Μόσχα. Όταν τον ανακίνησε του είπα ότι δεν συμφωνούσα, διότι δουλέψαμε για να τελειώσει το σχολείο και αντί να μας σπληνίζαμε να μεγαλώσουμε τις τέσσερις αδελφές του, εκείνος θα έφευγε. Ο άντρας μου με συμβούλευσε να τον αφήσω να πάει, να μην του κόψω το κόμμα. Δέχτηκα. Όσο καιρό σπούδαζε στο εξωτερικό εγώ μαράζωνα. Μου έστειλε γράμματα και μου έλεγε ήταν καλά και να μην στενοχωριέμαι. Ερχόταν κάθε καλοκαίρι μαζί με συμμαθητές που τους

φιλοξενούσαμε. Μαγειρεύαμε με τις κόρες για να τους περιποιηθούμε. Όταν ετοιμάστηκα να πάω στη Μόσχα για να φέρω την κόρη τους Μαριάννα στην Κύπρο και να τη μεγαλώσω, έγινε το πραξικόπημα και μετά η εισβολή».

Με τα ρούχα που φορούσαν πήραν το δρόμο της προσφυγιάς. «Αξιοθήκαμε και παντρέψαμε το Δημήτρη στο Δίκωμο και με λαούτα και βιολιά τον στολίσαμε». Η Αννού Χριστόφια δεν ήθελε τον γιο της να αναμειχθεί στην πολιτική. «Ο άντρας μου τον έβαλε στο κόμμα διότι ήταν και εκείνος. Εγώ τον ήθελα να στηρίξει τις αδελφές του. Τα μαράζινα δεν σταματούν με την πολιτική. Λυπούμαι όταν τους ακούω στην τηλεόραση να του επιτίθενται και την κλείνω. Όταν με ρώτησε για να βάλει υποψηφιοτήτα για την προεδρία της Δημοκρατίας του είπα να μην το κάνει διότι έχει ήδη πολλές υποχρεώσεις ως Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ και Πρόεδρος της Βουλής. Από τη στιγμή που έβαλε υποψηφιοτήτα και ζήτησε την ευχή μου, να γίνει ό,τι θέλει ο Θεός. Θα πάω να ανάψω ένα κερί στους Αγίους να τον βοηθήσουν. Μέχρι τις εκλογές θα αγωνιού».

Πήρε από μένα και κλαίει εύκολα

Οι δύσκολες στιγμές για την Αννού Χριστόφια ήταν τα προβλήματα υγείας του γιου της. «Τα μεγάλα βάσανα ήταν όταν περνούσε τα προβλήματα με την υγεία του. Πάθαμε πολλά τότε που πήγε να κάνει εγχείρηση την καρδιά του και τη μετεμόσχευση του νεφρού με την κόρη μου Δέσποινα. Έχασα τη ζωή μου. Ως τώρα θυμούμαι που καθόμουν δίπλα στο τηλεφωνο για να ακούσω τα νέα από το χειρουργείο. Όταν γύρισε πίσω, ήλθε το Άγιο φως σπίτι μου».

Δεν κρύβει την αδυναμία που έχει ο Δημήτρης Χριστόφιας στη μάνα του. «Μου τηλεφώνω καθημερινά, έρχεται όταν μπορεί και με βλέπει. Είναι άνθρωπος που εκτιμά, δεν άλλαξε με τα αξιώματα, είναι όπως ήταν. Τον έμαθα από μικρό να βοηθά στο σπίτι. Με έβλεπε να μαγειρεύω και έτσι έμαθε κι αυτό να κάνει κουπέτια, παραγεμιστά. Είναι νοικοκύρης. Όταν πήγαμε γυμνάσιο ήθελε το ποκαμίσι του φρεακοσιδερωμένο από την αδελφή του Ελένη. Έβαζαν κάτι κοκαλάκια μέσα στο κολάρο του ποκαμίσι για να στέκει, αλίμονο αν χάνανε κανένα. Μέχρι σήμερα θέλει να είναι καλοσιδερωμένος. Η νύφη μου τον περιποιείται. Είναι καλός πατέρας, μεγάλωσε με αρχές τα παιδιά του που τον ακούν και τον σεβόταν».

Οι συμβουλές της μάνας είναι πάντα πολύτιμες. «Τον συμβουλεύω να προσέχει και να είναι καλός με όλο τον κόσμο. Συγκινείται εύκολα, πήρε από μένα και κλαίει εύκολα. Μπορεί να θυμώσει, να φωνάζει και την άλλη στιγμή γελά».